

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1998

Nr 77

Nr 77

LANDSKAPSLAG

om ändring av ellagen för landskapet Åland

Föredragen för Republikens President den 29 maj 1998

Utfärdad i Mariehamn den 13 augusti 1998

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs 28, 32, 34 och 57 §§ ellagen den 12 juli 1982 för landskapet Åland (38/82), av dessa lagrum 28 § 3 mom., 32 och 34 §§ samt 57 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen den 8 februari 1994 (11/94),

ändras 2 § 1 mom. 6 och 7 punkten, 4 §, 5 § 1 mom., 6 och 7 §§, 8 § 1 mom., 9 § 2 mom. 1 och 4 punkten samt 3 mom. 3 punkten, 10 §, 13 § 1 och 2 mom., 25, 26, 27, 27a, 29, 30, 31 och 33 §§, i 33a § 1 mom. det inledande stycket samt 1 och 2 punkten, 35 § 1 mom., 37 §, 44 § 1 mom., 50, 53 och 54 §§, 56 § 2 mom., 58 § 1 mom. samt 66 § 2 mom., av dessa lagrum 4 §, 5 § 1 mom., 7 §, 8 § 1 mom., 25, 26, 27 och 27a §§, 29 § 1 mom., i 33a § 1 mom. det inledande stycket samt 1 och 2 punkten, 35 § 1 mom., 54 § och 58 § 1 mom. sådana de lyder i landskapslagen den 8 februari 1994, samt

fogas till lagen nya 6a, 7a, 25a, 26a, 26b, 30a, 33b, 42a, 42b, 54b och 68 §§ samt till 2 § 1 mom. nya 8, 9 och 10 punkter, till 27§, sådan den lyder i landskapslagen den 8 februari 1994, ett nytt 2 mom. samt till 58 §, sådan den lyder i landskapslagen den 8 februari 1994, ett nytt 3 mom., som följer:

2 §

I denna lag avses med:

6) **elförsörjning**, elproduktion, elöverföring och eldistribution samt därtill ansluten verksamhet;

7) **elskada**, skada som förorsakats genom elström, elfält eller magnetfält;

8) **telenät och teleterminalutrustning**, sådan elmateriel eller elanläggning som om-

fattas av tillämpningsområdet för telemarknadslagen (FFS 396/1997);

9) **radioutrustning**, sådan elmateriel eller elanläggning som omfattas av tillämpningsområdet för radiolagen (FFS 517/1988) samt

10) **besiktning**, ett förfarande genom vilket det med hjälp av iakttagelser, samt vid behov genom mätning och provning, säkerställs att besiktningsobjektet uppfyller uppställda krav.

4 §

Elmateriel och elanläggningar skall planeras, byggas, tillverkas, repareras, underhållas och användas så att de inte medför fara för liv, hälsa eller egendom och så att de inte elektriskt, elektromagnetiskt eller på något annat sätt medför oskälig störning samt så att deras funktion inte lätt utsätts för elektriska eller elektromagnetiska störningar.

Säkerhetsföreskrifter för undvikande av sådan fara eller sådana störningar som anges ovan meddelas i förordning.

5 §

Denna lag skall tillämpas på telenät, teleterminal- och radioutrustningar till den del de kan orsaka sådan fara eller störning som avses i 4 §.

6 §

Landskapsstyrelsen övervakar att denna lag och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den följs.

¹⁾ Ls framst. nr 11/1997-98
Nu bet. nr 6/1997-98

6a §

Landskapsstyrelsen kan bestämma att vad i denna lag föreskrivs om elmateriel även skall tillämpas på elanläggningar som på grund av tillverknings- eller användningssätt kan jämföras med elmateriel.

7 §

Underhålls- och reparationsarbeten på elmateriel samt byggnads-, reparations-, underhålls- och driftsarbeten på elanläggningar får, med beaktande av vad som föreskrivs i 7a och 8 §§, utföras under förutsättning att

1) en behörig fysisk person (arbetsledare) utnämns att leda elarbetena,
2) en behörig fysisk person eller en person med annan tillräcklig yrkeskunskap självständigt utför och övervakar arbetet och

3) relevanta lokaler och arbetsredskap samt gällande bestämmelser om elsäkerhet finns tillgängliga.

Landskapsstyrelsen kan medge undantag från kravet på arbetsledare vid elarbete som är av engångskaraktär, vid elarbete som endast kan förorsaka en ringa sådan fara eller störning som avses i 4 § eller vid drifts- och underhållsarbeten.

Landskapsstyrelsen utfärdar bestämmelser om behörighetskrav samt vid behov om lokaler och arbetsredskap. Landskapsstyrelsen kan besluta om begränsningar och återkallande av behörighet.

7a §

Arbetsledaren ansvarar för att underhålls- och reparationsarbeten på elmateriel samt byggnads-, reparations-, underhålls- och driftsarbeten på elanläggningar uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §.

Arbetsledaren skall utöva sådan verksamhet som anges i 1 mom. eller vara anställd av någon som utövar sådan verksamhet. För drifts- och underhållsarbeten kan landskapsstyrelsen föreskriva undantag.

Landskapsstyrelsen utfärdar närmare bestämmelser om arbetsledarens uppgifter.

8 §

Det är förbjudet att utan landskapsstyrelsens tillstånd yrkesmässigt bygga, reparera och underhålla elanläggningar samt att reparera elmateriel om det är fråga om verksamhet för vilken landskapsstyrelsen med stöd av 7 § beslutat om behörighetskrav. Tillstånd behövs dock inte för byggande av sådana elanläggningar som avses i 6a §.

9 §

I ansökan skall uppges:

1) sökandens namn, yrke, hemort, adress och telefonnummer;

4) arbetsledarens namn, yrke, adress och telefonnummer.

Till ansökan skall fogas:

3) en kopia av arbetsledarens behörighetsintyg samt arbetsledarens skriftliga samtycke till att leda elarbetet;

10 §

Angående verksamhet som avses i 7 § 1 mom. och för vilken tillstånd inte krävs enligt 8 eller 9 §§ skall anmälan göras till landskapsstyrelsen. En sådan anmälan skall också göras i fråga om ändringar som gäller arbetsledaren och om andra väsentliga förändringar i verksamheten.

Landskapsstyrelsen kan bestämma att anmälningar som avses i 1 mom. inte behöver göras för drifts- och servicearbeten, för verksamhet som kan anses vara av engångskaraktär eller för annan begränsad verksamhet.

Närmare bestämmelser om i 1 mom. nämnd anmälan utfärdas av landskapsstyrelsen.

13 §

Elverkstillstånd skall, med iakttagande av vad i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland är föreskrivet, beviljas

1) om sökanden har en person i sin tjänst som har behörighet att leda drifts- och underhållsarbeten på elanläggningar samt, såvida elverket utför byggnads- och reparationsarbeten på elanläggningar, en person som har behörighet att leda dessa arbeten,

2) om företaget eller inrättningen organisatoriskt, tekniskt och ekonomiskt förmår sköta den elförsörjningsuppgift som avses i ansökan samt

3) om verksamheten överensstämmer med av landskapsstyrelsen fastställda allmänna mål för elförsörjningen.

Företag eller inrättning, som verkar inom ett begränsat område och inte levererar elektricitet direkt till allmänt bruk, kan av landskapsstyrelsen beviljas elverkstillstånd även om ledaren av service- och driftsarbetena samt byggnads- och reparationsarbetena på sökandens elanläggningar är samma person

och denna har tillräcklig kompetens för uppgifterna.

25 §

Den som i landskapet saluför, överlåter eller till ort utanför landskapets gränser levererar elmateriel skall kunna visa att produkten eller dess tillverkning uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §.

Landskapsstyrelsen kan dock bestämma att det inte behövs dokumentering för elmateriel av viss typ eller avsedd för viss användning. Landskapsstyrelsen kan också bestämma att tillverkaren eller den som för in en produkt i landskapet skall göra en anmälan om sin verksamhet till landskapsstyrelsen.

25a §

För att visa att elmateriel av ett visst slag uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § kan det, på det sätt som landskapsstyrelsen närmare bestämmer, användas provningar, besiktningar och andra förfaranden för certifiering vilka används av besiktningsorgan i eller utanför landskapet.

Landskapsstyrelsen kan bestämma att elmateriel av visst slag inte får saluföras, överlåtas till någon annan eller tas i bruk i landskapet förrän ett besiktningsorgan har besiktigt den och certifierat dess säkerhet.

Besiktningsorganen utnämns av landskapsstyrelsen som också kan återkalla utnämningen. Landskapsstyrelsen meddelar bestämmelser om de krav som i landskapet verkamma besiktningsorgan skall uppfylla samt om de rättigheter och skyldigheter som besiktningsorganen har.

I 1 och 2 mom. nämnda åtgärder som har utförts av besiktningsorgan utnämnda av handels- och industriministeriet skall godkännas. Om det följer av internationella avtalsförpliktelser som omfattar landskapet eller om det annars bestäms av landskapsstyrelsen skall även åtgärder som har utförts av utländska besiktningsorgan godkännas.

26 §

En elanläggning skall anses ha blivit tagen i bruk vid den tidpunkt när det till anläggningen har kopplats spänning för att den skall kunna användas. Som ibruktagning av en elanläggning anses dock inte sådana övervakade driftsituationer vilka behövs vid provkörning eller ibruktagningsbesiktning av elanläggningen.

En elanläggning skall anses ha blivit tagen i bruk för sitt egentliga syfte vid den tidpunkt då

den lokal där elanläggningen har installerats tas i bruk för sitt planerade syfte eller då den verksamhet som elanläggningen planerats för inleds.

26a §

En elanläggning får tas i bruk efter att det vid en ibruktagningsbesiktning har visats att elanläggningen inte förorsakar sådan fara eller störning som avses i 4 §. Ibruktagningsbesiktningen skall utföras av den som har byggt elanläggningen.

För att försäkra sig om elsäkerheten kan landskapsstyrelsen bestämma att elanläggningen skall certifieringsbesiktigas innan den tas i bruk för sitt egentliga syfte eller en viss tid efter denna tidpunkt.

Certifieringsbesiktningen kan i vissa fall ersättas med certifiering som utförs av den elentreprenör som har byggt elanläggningen eller som har ansvarat för byggandet. Tillstånd att utföra sådan certifiering beviljas samt återkallas av landskapsstyrelsen som också skall övervaka elentreprenörernas verksamhet. Närmare bestämmelser om när tillstånd kan beviljas eller återkallas meddelas i landskapsförordning.

Vad i 1 mom. föreskrivs om ibruktagning av en elanläggning skall också tillämpas i fråga om en anläggning på vilken det har gjorts väsentliga förändringar.

26b §

Landskapsstyrelsen kan bestämma att elanläggningar av ett visst slag skall besiktigas med jämna mellanrum (periodisk besiktning). Innehavaren av en elanläggning ansvarar för att den periodiska besiktningen utförs.

27 §

Varje distributionsverk skall på begäran utföra certifieringsbesiktningar av elanläggningar som skall anslutas till dess distributionsnät och som betjänar en fastighets interna elförsörjning samt andra elanläggningar som till sin art och omfattning är jämförbara med dessa och som har en märkspänning av högst 1.000 volt och därtill eventuellt hörande transformator med en märkspänning av högst 20 kilovolt om inte annat anges i landskapsförordning.

Den som utför eller som är ansvarig ledare för besiktningarna skall uppfylla i landskapsförordning angivna krav.

27a §

Certifieringsbesiktningar och periodiska besiktningar av elanläggningar kan på det sätt och i den utsträckning som landskapsstyrelsen

bestämmer utföras av en fysisk person som är auktoriserad besiktningsman eller av ett auktoriserat organ.

De auktoriserade besiktningsmännen och de auktoriserade organen utnämns av landskapsstyrelsen som också kan återkalla utnämningen. Närmare bestämmelser om de krav som gäller beviljande och återkallande av auktorisation samt om de auktoriserade besiktningsmännens och de auktoriserade organens rättigheter och skyldigheter meddelas i landskapsförordning.

Periodiska besiktningar av en elanläggning av ett visst slag kan också utföras av den som bygger, reparerar eller utför underhållsarbeten på elanläggningar samt, enligt vad landskapsstyrelsen närmare bestämmer, av en person som har behörighet att vara sådan arbetsledare som avses i 7 § 1 mom.

Certifieringsbesiktningar och periodiska besiktningar kan även utföras av landskapsstyrelsen.

Närmare bestämmelser om besiktningar och certifieringar meddelas av landskapsstyrelsen.

29 §

En elanläggning som tagits i bruk skall anmälas till det distributionselverk till vars ansvarsområde elanläggningen hör eller till landskapsstyrelsen, om inte landskapsstyrelsen bestämmer annorlunda.

Distributionselverken skall föra ett register över mottagna anmälningar.

Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som skall framgå av i 1 mom. nämnd anmälan och av distributionselverkens register meddelas av landskapsstyrelsen.

30 §

Den som bygger en elanläggning ansvarar för att ibruktagningsbesiktningen och certifieringsbesiktningen av elanläggningen utförs samt att en sådan anmälan som anges i 29 § görs. Om den som bygger elanläggningen försummar sina skyldigheter eller är förhindrad att fullgöra dem ansvarar elanläggningens innehavare för att besiktningarna utförs och att anmälningarna görs.

30a §

Landskapsstyrelsen kan föreskriva att elanläggningar av visst slag skall ges regelbunden service och att serviceprogram för skötseln av sådana elanläggningar skall göras upp på förhand.

31 §

Om det konstateras att en elanläggning eller elmateriel, som är ansluten eller avsedd att

anslutas till anläggningen, inte uppfyller de krav som ställs i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser eller att dess användning eller service inte anordnats i enlighet med denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, skall landskapsstyrelsen uppmana innehavaren av elmaterielen eller elanläggningen att avhjälpa bristerna och försummelserna inom en viss tid eller förbjuda användningen av materielen eller anläggningen. Dessutom skall landskapsstyrelsen vid behov kräva att materielen eller anläggningen skall avskiljas från elnätet. Landskapsstyrelsen får dock inte förbjuda användningen av ett distributionselverks elanläggning om förbudet medför oskäliga nackdelar för elanvändarna.

33 §

Medför användning av elmateriel eller en elanläggning omedelbar fara för liv, hälsa eller egendom, skall den som utför besiktningen utan dröjsmål informera landskapsstyrelsen som skall vidta nödvändiga åtgärder. Den som utför besiktningen skall också göra en skriftlig anmälan till innehavaren av elmaterielen eller elanläggningen samt uppmana denna att sluta använda elmaterielen eller elanläggningen och att avskilja den från elnätet.

Om det vid besiktningen upptäcks att elmateriel eller en elanläggning har fel eller brister som minskar säkerheten vid drift skall den som utför besiktningen informera innehavaren om detta. Vid betydande fel och brister eller vid upprepade försummelser skall den som utför besiktningen informera landskapsstyrelsen som kan kräva att ny besiktning skall utföras.

33a §

Om det konstateras att elmateriel som saluförs inte uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § kan landskapsstyrelsen

1) temporärt eller varaktigt förbjuda tillverkning, marknadsföring, försäljning eller annan överlåtelse av en sådan produkt,

2) kräva att sådana ändringar görs i produkten eller tillverkningsprocessen att produkten uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § samt kräva att detta påvisas med hjälp av sådana metoder som ett besiktningsorgan som avses i 25a § tillämpar,

33b §

När landskapsstyrelsen med stöd av 33a § 1 mom. 1 punkten har meddelat ett förbud, kan landskapsstyrelsen ålägga näringsidkaren att i fråga om produkter, som en konsument som avses i 1 kap. 4 § konsumentskyddslagen (FFS 38/1978) redan har i sin besittning, vidta

åtgärder genom vilka den fara som hänför sig till produkten kan avvärjas och konsumentens rättsliga ställning tryggas.

En åtgärd som avses i 1 mom. kan innebära

1) reparation av produkten så att den fara som föranleds av ett fel eller en brist i dess konstruktion eller sammansättning eller av att osanna, vilseledande eller bristfälliga uppgifter har lämnats om varan avvärjs,

2) att en produkt som inte uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § återtas samt att produkten ersätts med en likadan eller likartad ofarlig produkt eller

3) att köpet hävs.

Landskapsstyrelsen kan även meddela ett åläggande enligt 2 mom. 1 punkten om ett förbud som avses i 33a § 1 mom. 1 punkten inte kan meddelas på grund av att produkterna i fråga inte längre finns hos näringsidkaren och det finns välgående skäl att meddela åläggandet.

35 §

För övervakningen av elsäkerheten kan landskapsstyrelsen fastställa att särskilda märken skall användas för att ange att elmateriel eller därmed jämförbara elanläggningar uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 §.

37 §

Innehavare av elmateriel eller elanläggning ansvarar inte enligt denna lag för en elskada som

1) har förorsakats annan elmateriel eller elanläggning vars märkspänning överstiger 400 volt eller

2) har förorsakats av sådan till fastighets inre elförsörjning hörande elmateriel eller elanläggning eller därtill ansluten elmateriel eller elanläggning vars märkspänning uppgår till högst 400 volt.

42a §

Denna lag begränsar inte den skadelidandes rätt att för elskada få skadestånd enligt avtal eller med stöd av skadeståndslagen (FFS 412/1974), produktansvarslagen (FFS 694/1990) eller någon annan lag.

42b §

Ett villkor i ett avtal mellan ett distributionsverk och en elanvändare som gäller anslutning till ett nät som har en märkspänning om högst 400 volt är utan verkan om det begränsar den skadelidandes rätt till skadestånd enligt denna lag.

Ett villkor i ett avtal som har ingåtts innan skadan visade sig och som inte är ett sådant

avtal som avses i 1 mom. är utan verkan om villkoret begränsar den skadelidandes rätt till skadestånd enligt denna lag för personskada eller för skada på egendom som är avsedd för enskilt bruk och som den skadelidande har använt huvudsakligen för detta ändamål.

44 §

Förorsakar en elanläggning störning eller fara för en annan elanläggning, för telenät, teleterminal- och radioutrustning eller för användningen av en annan elanläggning eller förorsakar en elanläggning genom förmedling av en annan elanläggning störning eller fara för utomstående, trots att båda anläggningarna överensstämmer med god teknisk sed och uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av denna lag, skall ägaren av den senare byggda anläggningen i fråga om sin anläggning vidtaga de åtgärder som erfordras för avhjälpande av störningen eller faran.

50 §

Ett beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Om inte domstolen bestämmer något annat skall beslut som avser el- eller driftssäkerhet iaktas även om ändring har sökts.

53 §

Landskapsstyrelsen har, utan hinder av de sekretessbestämmelser som gäller lämnande av upplysningar, rätt att av den som innehar en elanläggning samt av den som tillverkar, bygger, importerar eller säljer elmateriel eller elanläggningar samt av den som utövar besiktningsverksamhet i landskapet få de upplysningar som är nödvändiga för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den följs.

Landskapsstyrelsen har rätt att vid övervakningen enligt denna lag få nödvändiga upplysningar ur distributionsverkens register.

54 §

Landskapsstyrelsen har rätt att för övervakningen av denna lag och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den granska en elanläggnings samtliga delar samt elanläggningens eller elmaterielens tillverknings-, byggnads-, reparations-, underhålls-, lager-, försäljnings- och driftsställen och få för övervakningen och besiktningen behövliga uppgifter om sådana delar, anläggningar och materiel samt, om det är nödvändigt för övervakningen, få en behövlig mängd materiel som provexemplar.

Ett provexemplar som avses i 1 mom. skall ersättas enligt gängse pris om näringsidkaren kräver det och det vid granskningen framgår att materielen uppfyller kraven i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser.

Om elmateriel inte uppfyller de krav som ställs i eller med stöd av 4 § och landskapsstyrelsen tillämpar ett förbud eller ett krav som anges i 33a §, får landskapsstyrelsen bestämma att näringsidkaren skall ersätta kostnaderna för provningen och undersökningen.

54b §

Landskapsstyrelsen får förstärka ett förbud eller åläggande som den har utfärdat med stöd av denna lag genom vite eller hot om att ett arbete som inte har utförts kommer att utföras på den försumligas bekostnad.

Kostnaderna för en åtgärd som vidtagits genom tvångsutförande erlaggs av landskapet och indrivs hos elanläggningens innehavare.

56 §

Den ekonomiska fördel som ett i 1 mom. avsett brott har medfört skall dömas förverkad med iakttagande av vad som föreskrivs i 2 kap. 16 § strafflagen. Den egendom som har varit föremål för brott som avses i 1 mom. skall dömas förverkad till staten i den mån det är nödvändigt att döma egendomen förverkad för att den har egenskaper som gör den farlig för liv, hälsa eller egendom. I fråga om de begränsningar som gäller förverkande av egendom, förverkande av egendomens värde i stället för egendomen, jämkning av förverkandepåföljden samt i fråga om det förfarande som skall följas vid förverkandet av egendomen tillämpas 46 kap. 9 - 12 §§ strafflagen.

58 §

Polis- och tullmyndighet skall vid behov ge handräckning vid övervakningen av att denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser följs samt vid verkställigheten av beslut om användande av tvångsmedel som avses i 31, 33, 33a, 33b och 56 §§ denna lag.

Om landskapsstyrelsens rätt att, utan hinder av de sekretessbestämmelser som gäller överlåtelse av upplysningar, för övervakningen få upplysningar från andra myndigheter bestäms i landskapsförordning.

66 §

Landskapsstyrelsen kan besluta att bestämmelser som utfärdats av riksmyndighet och som reglerar frågor vilka faller inom denna lags tillämpningsområde skall gälla även i landskapet Åland, antingen i oförändrad lydelse eller med av landskapsstyrelsen föreskrivna ändringar.

68 §

De anmälningar om ibruktagning av elanläggningar som har gjorts till landskapsstyrelsen med stöd av 29 § ellagen före denna lags ikraftträdande skall av landskapsstyrelsen behandlas som sådana uppdrag att utföra certifieringsbesiktningar som avses i denna lag. På motsvarande sätt skall de anmälningar om ibruktagning av elanläggningar som har gjorts till ett elverk med stöd av 27 § av elverket behandlas som sådana uppdrag att utföra certifieringsbesiktningar som avses i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1998.

Mariehamn den 13 augusti 1998

ROGER JANSSON
lantråd

Bengt Häger
föredragande ledamot